

Nem érjük be a beismeréssel!
2009. március 23., 10:53

Nem érjük be a beismeréssel! – hangsúlyozza az 1944/45-ös magyarirtás kapcsán Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke, reagálva a Nikola Kmezić halála után közzétett interjúból elhangzottakra • Az újvidéki Dnevnik napilapban a minap posztumusz interjú jelent meg Nikola Kmezić egykori magas rangú kommunista vezetővel, aki megbánta a vajdasági magyarokkal és a németekkel szemben 1944/45-ben elkövetett gonosztetteket. Ebben hangsúlyozta, hogy civilizációs összeomlásként és kitörölhetetlen történelmi szégyenfoltként tekint a történetekre. A vele beszélgető újságíró, Dragan Gmizic, a kordokumentumnak számító interjú nagy részét sajnós csak átmesélte, de az utolsó bekezdésben macskakörmök között pontosan idézi a volt vajdasági UDBA-főnököt és tartományi kormányfőt, melyben az kimondja, hogy „a németek és a magyarok üldöztetését és meggyilkolását bizonyos fokig próbálhatjuk mi magyarázni, de ezeket a lépéseket sosem lehet és nem is fogjuk tudni igazolni. Tudom, hogy az időt már nem lehet visszaforgatni, de ezt nem lett volna szabad akkor jóváhagynunk”.

Ön miként tekint erre a történelmi jelentőségű vallomásra?

– Élő szerb vezetőktől eddig nem hallottunk az 1944/45-ös áldozatokról, a megtorlásról. Nikola Kmezić – aki az 1974-es jugoszláv alkotmány elfogadását követő első két mandátumban vajdasági miniszterelnök volt – is csak akkor engedte, hogy közöljék ezt az interjút, amikor ő már nem volt az élők sorában. Ez legalább két dolgot jelez. Az egyik, hogy még ma is, egy 90 éves politikusnál is megjelenik az a félelem, hogy szerb részről ne legyen szó ezekről a megtorlásokról. A másik, ami fontos, hogy ő csak tudja, hogy a háborút befejező időszakban mi történt, hiszen 1946-ban a katonai közigazgatás megszűnte után ő volt az első számú belügyi vezető Vajdaságban, akinek biztos, hogy első kézből voltak értesülései a megtorlásokról. Én nagyon sajnálom, de ez most már történelmi tény, hogy csak az a két-három mondat jutott el a nyilvánossághoz, amelyet a halála előtt adott interjúból mondott.

A szerb vezetők tudtak, és tudnak 1944/45-ről

A vele készült interjúból Nikola Kmezić arról beszélt, hogy nagy hiba volt a kötelező beszolgáltatás bevezetése, valamint a vajdasági gyárak leszerelése és más vidékekre szállítása, de szerinte a legnagyobb bűn a több tízezer vajdasági német és magyar üldöztetése és kiirtása volt. Ezek azért konkrét tények...

– Igen, bizonyára van jelentősége. De szerintem minden szerb vezető tudta és ma is tudja, hogy akkor mi történt. Itt most már nem érhetjük be a történetek beismerésével. Arra van szükség, hogy politikai súlyt adva a történetek elismerésének, ezen keresztül, tegyünk lépéseket a két nép, a szerb és a magyar történelmileg is elfogadható hosszú távú megbékélése előtt.

Meddig marad béna Magyarország?

Az ön vezetésével 1992-ben a történelmi VMDK az első lépést már megtette, hiszen a szerb parlamentben kezdeményezte az 1944/45-ös történelem feltárását. Néhány héttel ez előtt a VMSZ, a VMDK és a VMDP elnökei megismételve a 17 éves követelést, közös levélben kérték a szerbiai közjogi méltóságoktól a történetek tisztázását és a bocsánatkérést. Válaszként azonban csak annyi jött, hogy Boris Tadić államfő alacsonyabb szintre, a kisebbségi miniszterhez utalta a kérést, másrészt nem tartotta elfogadhatónak Sólyom László magyar államfő tervezett március 15-i vajdasági látogatását, aki kilátásba helyezett háromnapos itt tartózkodása során megkoszorúzta volna az 1942-es újvidéki razzia áldozatainak emlékművét és a csurogi dögtemetőben 1942-ben elhantolt Sajkás-vidéki magyarok nyugvóhelyét. Semmi

nem változik e tekintetben a nap alatt?

– Én úgy látom, hogy korszakváltás zajlik a Kárpát-medencében. Az első szakaszban a kis-antanti ideológia alapján az utódországokban a magyar pártokat kiszorították a hatalomból. Folytatták azzal, hogy kemény, egyenes irányú támadásoknak tették ki a hivatalos Budapestet. A magyarországi vezetés a mai napig nem találta meg a megfelelő jó választ a támadás-sorozatra. Közben beindult egy másik folyamat is Szerbiában és Romániában is, ami abban nyilvánul meg, hogy a politikai elit megpróbálja a magyar szavazókat elidegeníteni saját kisebbségi pártjaiktól. Erre egy jó megoldást látok. Az pedig, hogy Magyarország átveszi az autonómia képviselőit a nemzetközi politikai színtéren és beviszi az EU-ba a magyar kérdést, ami létezik.

Beleértve ebbe az 1944/45-ös történések ügyét is?

– Beleértve ezeket az eseményeket, a szlovákiai dekrétumok ügyét és mindazt, ami Romániában is történt. Mindenütt voltak ilyenek. – Ternovác István (Vajdaság MA, 2009. március 21.)